

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **F. O.**, narozený dne X.

státní příslušnost Marocké království
zajištěn v X.

proti

žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,**
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2023, č. j. KRPA-372749-26/ČJ-2022-000022-MIG

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), jímž byla podle ust. § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena doba zajištění žalobce za

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

účelem správního vyhoštění stanovená rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 11. 2022, č. j. KRPA-372749-15/ČJ-2022-000022-MIG, o 90 dnů.

II. Žalobní body

2. Žalobce namítal, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 2 a 4, § 3 § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 8 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech.
3. Žalobce zdůraznil, že zajištění představuje zcela mimořádný institut cizineckého práva a zásadní omezení osobní svobody, tedy omezení jednoho z nejvýznamnějších základních práv každého jednotlivce, což je třeba při každém zajištění a jeho prodloužení důsledně vnímat.
4. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný mohl v jeho případě uplatnit zvláštní opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců. Tuto možnost žalovaný posoudil zcela nedostatečně. Samotné odůvodnění nemožnosti uložit žalobci některé ze zvláštních opatření není založeno na relevantních skutečnostech, není z něj zřejmé, z jakého jednání žalovaný dovodil, že by žalobce zvláštní opatření nerespektoval, zvláště když žalobci nikdy předtím zvláštní opatření uloženo nebylo. Žalobce připomíná, že nelze připustit paušalizované rozhodování ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců, kdy příkladem takového přístupu je právě napadené rozhodnutí, dle něhož je důvodem k zajištění fakticky pouze to, že se žalobce nacházel na území ČR nelegálně pouhý jeden den a následně byl hned zajištěn. Žalobce na území ČR nepáchal žádnou trestnou ani jinou protiprávní činnost. Dle žalobce tedy není dostatečně prokázáno, že by žalobce rozhodnutí o správním vyhoštění nerespektoval.
5. Prodloužení délky trvání zajištění o 90 dnů bylo stanoveno nepřiměřeně bez řádného odůvodnění. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je pouze všeobecné a nezabývá se dostatečně konkrétní situací žalobce. Žalobce připomíná, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli, přičemž pokud správní orgán bez rozumného důvodu nepostupuje v řízení aktivně a svědomitě po celou dobu zajištění, zajištění přestává být oprávněné. Žalobce připomíná povinnost správního orgánu důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly, přičemž uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu. Nejsou-li tyto podmínky respektovány, nemá skutková podstata, z níž žalovaný v řízení vychází, ve spisovém materiálu oporu.
6. Z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, na základě čeho se žalovaný domnívá, že k vystavení náhradního cestovního dokladu a následné realizaci vyhoštění žalobce dojde během lhůty prodlouženého zajištění. Žalovaný pouze uvádí, že dobu prodloužení trvání zajištění stanovil s ohledem na předpokládanou složitost přípravy vyhoštění, není však již jasné, jaké úvahy žalovaného dovedly k závěru, že vyhoštění bude možné realizovat právě ve lhůtě 90 dnů. Zdůvodnění doby prodloužení zajištění není dostatečně určité, tato doba se váže především na spolupráci s Velvyslanectvím Maroka, to však nedává žádnou představu časového horizontu, kdy a zda vůbec by mohlo dojít k ověření totožnosti žalobce, zejména když sám žalovaný konstatuje, že veškeré

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

potřebné dokumenty pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu byly na Velvyslanectví Maroka zaslány již dne 2. 12. 2022, ale ke dni vydání napadeného rozhodnutí neobdržel žalovaný žádnou reakci. Za více než 90 dnů zajištění žalobce nebyla ověřena jeho totožnost. Žalobce je s ohledem na výše uvedené přesvědčen, že dosavadní postup v řízení spíše svědčí o nemožnosti uskutečnit vyhoštění. Sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že doba ověřování totožnosti u osob uvádějících státní příslušnost Maroka je ze strany Velvyslanectví Maroka individuální a nelze stanovit přesnou lhůtu pro ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. Žalobce připomíná, že neschopnost příslušného státu zajistit vydání náhradního cestovního dokladu má relevanci pro hodnocení reálného předpokladu uskutečnitelnosti vyhoštění.

7. Na závěr žalobce podotýká, že zajištění cizince nesmí být svévolné. Ke sledovanému účelu zajištění se úzce váže i přípustná délka jeho trvání, to však neznamená, že zajištění cizince lze pokaždé prodlužovat až na maximální dobu zajištění pouze s odkazem na to, že trvají obavy, že by cizinec mohl mařit správního vyhoštění. Je nezbytné, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností v odůvodnění rozhodnutí vyhodnotil, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nutné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby, a upřesnil svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkolů, přičemž musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoli paušálním odhadem. Žalobce se však domnívá, že ačkoli žalovaný prodloužení doby zajištění zdůvodnil, je toto odůvodnění šablonovité a vůbec z něj není patrné, zda zohlednil konkrétní situaci žalobce. Proto je napadené rozhodnutí ve vztahu ke stanovení doby prodloužení zajištění nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Žalovaný nebyl do dne vydání napadeného rozhodnutí oprávněn realizovat správní vyhoštění žalobce, neboť ten nedisponoval platným cestovním dokladem. Vydání náhradního dokladu je již v běhu a jsou činěny kroky ze strany Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) k ověření totožnosti žalobce a následnému vydání dokladu. Realizace správního vyhoštění je ve stanovené době možná. Žalovaný také jasně a dostatečně definoval, proč nepřistoupil k možnosti užití mírnějších opatření, také podrobně zdůvodnil délku prodloužení zajištění.

IV. Obsah správního spisu

9. Dne 19. 11. 2022 byl na čerpací stanici MOL, 17. km dálnice D2 ve směru Brno kontrolován nákladní automobil s návěsem, v návěsu byli nalezeni dva cizinci, kteří na výzvu policie nepředložili platný cestovní doklad, ani doklad, který by je opravňoval k pobytu na území ČR.
10. Žalobce při výslechu dne 20. 11. 2022 uvedl své jméno, příjmení a datum narození, vypověděl, že cestovní doklad zanechal v Turecku u kamaráda, protože se bál, že když bude chycen s cestovním pasem, bude navrácen do Maroka. Cizinec vlast opustil 17. 9. 2022, letěl do Turecka, pak cestoval pěšky a vlakem do Srbska, do Maďarska se dostal

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

pomocí převaděče. Z Maďarska přicestoval skrytý v nákladním automobilu. Žalobce vůbec do ČR nechtěl přicestovat, snaží se dostat do Itálie, a to z finančních důvodů. Tuto trasu zvolil proto, že je méně hlídaná, než námořní trasa z Afriky. Je svobodný, bezdětný, nemá žádné peníze, rodiče má v Maroku, vracet se tam nechce z důvodu špatné ekonomické situace. Do Maroka určitě dobrovolně nevycestuje. Finanční prostředky na složení kauce žalobce nemá, nemá místo, kde by mohl bydlet, nikoho v ČR nezná. Žádné oprávnění k pobytu nevlastní, o azyl nikde nežádal.

11. Dne 20. 11. 2022 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3, 4 zákona o pobytu cizinců, žalobci byla stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 roků. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 12. 2022.
12. Součástí správního spisu je informace o možnosti využít dobrovolného návratu ze dne 20. 11. 2022.
13. Rozhodnutím ze dne 20. 11. 2022, č. j. KRPA-372749-15/ČJ-2022-000022-MIG, bylo rozhodnuto o zajištění žalobce na dobu 90 dní podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
14. Součástí spisu je dále žádost o zjištění totožnosti a náhradního cestovního dokladu ze dne 20. 11. 2022.
15. Dále je součástí spisu sdělení ŘSCP ze dne 9. 2. 2023 (doručeno žalovanému téhož dne). Podle tohoto přípisu ze strany ŘSCP byly provedeny všechny úkony, které je třeba realizovat ke zjištění totožnosti výše jmenovaného cizince. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu byly dne 2. 12. 2022 zaslány na Velvyslanectví Maroka. Do současné doby ŘSCP na toto dožádání neobdrželo žádné sdělení týkající se stavu ověřování totožnosti výše jmenovaného cizince. Dne 9. 2. 2023 bylo telefonicky kontaktováno konzulární oddělení Velvyslanectví Maroka, pracovníkem konzulátu bylo sděleno, že v dané věci nemají stále odpověď od příslušných marockých orgánů. ŘSCP je v otázce ověření totožnosti a následného vydání náhradního cestovního dokladu odkázáno na Velvyslanectví Maroka, které jediné může ověřit totožnost a vydat náhradní cestovní doklad. K době potřebné pro ověření totožnosti cizince přispívají také skutečnosti, zda správní orgán poskytl dostatek informací k osobě ověřovaného cizince. Od začátku roku 2022 do současné doby bylo ze strany ŘSCP požádáno o ověření totožnosti u 105 osob uvádějících státní příslušnost Marockého království. Z tohoto počtu se u 8 osob podařilo ověřit totožnost, 5 osobám byl Velvyslanectvím Maroka vydán náhradní cestovní doklad. U 5 osob bylo zrealizováno správní vyhoštění zpět do domovského státu. Z předchozích zkušeností je zřejmé, že minimální doba ověření totožnosti je více než 90 dnů a vystavení náhradního cestovního dokladu trvá minimálně dalších 14 dnů. V případě, že bude velvyslanectvím vydán náhradní cestovní doklad, bude vzhledem k tomu, že se jmenovaný odmítá dobrovolně vrátit zpět do domovského státu, nezbytné ze strany ŘSCP zajistit realizaci správního vyhoštění v doprovodu policistů ŘSCP, oddělení doprovodu letadel. Z tohoto důvodu bude nutné zajistit pro cizince a doprovázející policisty letenky, dále povolení tranzitu od příslušných policejních orgánů tranzitního státu a spolupráci Marockého království cestou Velvyslanectví Maroka z důvodu zajištění převzetí cizince policejními orgány. Spolupráce a logistické zabezpečení je vhodné na diplomatické úrovni, proto může zajištění uvedených

náležitostí trvat až jeden měsíc. Doba ověřování totožnosti u osob uvádějících státní příslušnost Marockého království je ze strany Velvyslanectví Maroka individuální a nelze v žádném případě stanovit přesnou lhůtu pro ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. Z úřední činnosti je však ŘSCP známo, že Velvyslanectví Marockého království spolupracuje a ověřuje totožnost, a proto nelze předjímat neověření totožnosti cizince. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nebude možné zajistit náhradní cestovní doklad pro cizince a provést realizaci jeho správního vyhoštění do země původu ve lhůtě pro zajištění, tj. do 16. 2. 2023.

16. Dne 10. 2. 2023 bylo vydáno napadené rozhodnutí, kterým bylo prodlouženo zajištění žalobce podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců o 90 dnů.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažuje nařízení ústního jednání za nezbytné.
18. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Podle ust. § 124 odst. 1, 3 zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek, b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání, c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění, d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států. Policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*
20. Podle ust. § 125 odst. 1, 2 zákona o pobytu cizinců *doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů. Policie je oprávněna*

prodlužovat dobu trvání zajištění podle § 124 až 124b i nad dobu stanovenou v odstavci 1 věty první za podmínky, že vyhoštění cizince je uskutečnitelné v době trvání zajištění, pokud a) cizinec v průběhu zajištění zmařil výkon správního vyhoštění nebo vycestování, b) cizinec uvádí nepravdivé údaje, které jsou nezbytné pro zajištění náhradního cestovního dokladu, nebo je odmítá uvést, nebo c) v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke zpoždění ze strany třetích zemí.

21. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“)* je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
22. Zajištění cizince představuje zásadní omezení jeho osobní svobody, tedy jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Proto je přípustné jen za podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců a návratovou směrnicí, ale především ústavním pořádkem ČR (čl. 8 Listiny základních práv a svobod, čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli (rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva, dále jen „ESLP“, ze dne 29. 1. 2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03). Jedná se o jedno z kritérií, jímž se posuzuje soulad zbavení osobní svobody s čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79). Podle ESLP lze zbavení osobní svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv ospravedlnit pouze probíhajícím vyhošťovacím nebo vydávacím řízením. Pokud takové řízení není vedeno s náležitou pečlivostí, zajištění přestává být v souladu s tímto ustanovením. Je tedy nutné posuzovat, zda délka řízení o vyhoštění nebyla nepřiměřeně dlouhá (rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 15. 11. 1996 ve věci Chahal proti Spojenému království, stížnost č. 22414/93). Správní orgány jsou povinny při rozhodování o zajištění za účelem správního vyhoštění aktivně a svědomitě postupovat v řízení o správním vyhoštění, aby důvody trvajících zajištění byly ospravedlnitelné. Pokud však tento řádný postup směřující k vyhoštění cizince nepřetrvává po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění cizince přestává být oprávněné (rozhodnutí ESLP ze dne 11. 10. 2011 ve věci M. a ostatní proti Bulharsku, stížnost č. 41416/08).
23. Při přezkumu rozhodnutí o prodloužení doby zajištění ve správním soudnictví jsou soudy povinny k žalobní námitce přezkoumat, zda zajištění cizince je oprávněné a zda policie postupuje v řízení o správním vyhoštění s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů. Soudní přezkum zákonnosti zajištění zahrnuje rovněž hodnocení, zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli. Bez zkoumání

procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů. Správní orgán proto musí především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat.

24. Předpokladem prodloužení zajištění je také skutečnost, že vyhoštění bude alespoň potenciálně možné (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, pokud je výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný, žalovaný nebyl při přípravě vyhoštění pasivní a zdržení vyhoštění bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů cizinci země původu v kombinaci s tím, že sám cizinec cestoval bez cestovních dokladů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018-20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015-40, či ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62).
25. V rozhodnutí ze dne 24. 10. 2022, č. j. 10 Azs 189/2022-44, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Současně NSS upozorňuje, že celková doba zajištění stěžovatele nepřekročila ani v okamžiku vydání tohoto usnesení maximální možnou délku zajištění, která je v tomto případě až 365 dnů [§ 125 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 125 odst. 3 zákona o pobytu cizinců]. Ostatně ke komplikacím správního vyhoštění přispělo především jednání stěžovatele, který se při zadržení neprokázal dokladem totožnosti. Žalovaná či jiné správní orgány nemohou rychlost vyřizování požadavku na vydání náhradního cestovního dokladu nikterak ovlivnit (viz rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 10 Azs 29/2020-28, body 15 a 17).*“
26. Soud si je vědom, že správní soudy v jednotlivých případech shledaly pravděpodobnost realizovatelnosti účelu zajištění marockých státních příslušníků, kde bylo nutné ověřit jejich totožnost, jako příliš nízkou (srovnej rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2022, č. j. 41 A 44/2022-18, a ze dne 12. 5. 2022, č. j. 22 A 25/2022-21).
27. V rozhodnutích správních soudů je však dosud zpravidla akceptován závěr o reálnosti správního vyhoštění i při nutnosti ověřit totožnost u cizinců z Marockého království, a to i při zohlednění relativně nízké úspěšnosti (srovnej rozsudky Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 12. 2022, č. j. 72 A 47/2022-18, ze dne 11. 1. 2023, č. j. 18 A 1/2023-24, ze dne 16. 1. 2023, 20 A 1/2023-52, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 6. 2022, č. j. 16 A 14/2022-48). Krajský soud v Plzni pak v rozsudku ze dne 11. 1. 2023, č. j. 33 A 29/2022-23, konstatuje: „*Je nutno uznat, že úspěšnost zjištění totožnosti občanů Maroka a vydání náhradního cestovního dokladu, není nikterak vysoká, avšak není mizivá. Jak vychází z komunikace žalovaného a ŘSCP, v minulosti již k ověření totožnosti ve spolupráci s velvyslanectvím Maroka úspěšně došlo, přičemž v recentní době mělo dojít k dalšímu zvýšení této úspěšnosti. Jedinou obstrukcí se tak v tomto procesu stává jeho časová náročnost, kterou ŘSCP odhadlo přibližně mezi 90 až 120 dny. Nelze na tomto místě ani odhlédnout od faktu, že je to právě žalobce, který tuto situaci způsobil a jeví se tak přinejmenším jako protichůdné se smyslem zákona, aby z takového jednání těžil, aniž by nejdříve nemusel snést následky v podobě jeho zajištění na nezbytně nutnou dobu. Rovněž žalovaný nevyločil možnost zjištění totožnosti žalobce a ani jednání Velvyslanectví Maroka prozatím nezavdalo důvody pro takové úvahy. Ze správního spisu či z průběhu správního řízení tak nevyplývá, že by šance na neztotožnění žalobce byly v neúměrném poměru k šanci žalobce ztotožnit a následně tak přistoupit k realizaci správního vyhoštění.*“

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

28. V projednávaném případě je ze spisu zřejmé, že jsou činěny úkony směřující k ověření totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu a nyní se čeká na reakci ze strany marockých úřadů. Délka této doby přitom nebyla ještě v době vydání napadeného rozhodnutí postavena najisto a žalovaný ji nemohl ovlivnit, současně se však s ohledem na sdělení ŘSCP ze dne 9. 2. 2023 podává, že proces ověřování totožnosti probíhá a je zde reálný předpoklad, že k vydání náhradního cestovního dokladu v dohledné době dojde. Lze rovněž souhlasit se žalovaným, že se ze spisu nepodává překážka, která by bránila realizaci vyhoštění žalobce zpět do Maroka. Nic ani nenasvědčuje tomu, že by snad marocké úřady žádost ŘSCP ignorovaly. Lze tak uzavřít, že i přes určité problémy s ověřováním totožnosti u občanů Marockého království, je dán předpoklad realizovatelnosti správního vyhoštění.
29. Soud nesdílí názor žalobce, že správní orgány nepostupují v řízení aktivně a svědomitě, žalobce byl zajištěn dne 19. 11. 2022, dne 20. 11. 2022 byl vyslechnut, téhož dne byla zpracována žádost o zjištění totožnosti a odeslána na ŘSCP. Veškeré dokumenty potřebné pro ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu byly dne 2. 12. 2022 zaslány na Velvyslanectví Maroka, Velvyslanectví Maroka pak bylo telefonicky kontaktováno dne 9. 2. 2023. Soud tuto aktivitu shledává dostatečnou, ostatně sám žalobce nekonkretizuje, v čem by podle něj mělo pochybení českých správních orgánů spočívat, v jakém okamžiku mělo být postupováno jinak. Nutno dodat, že délku doby spojenou s realizací vyhoštění ovlivnil sám žalobce tím, že vstoupil na území České republiky neoprávněně a bez dokladu totožnosti. Bylo přímo jeho záměrem ztížit správním orgánům jeho vyhoštění do vlasti, cestovní doklad s sebou neměl zcela záměrně.
30. Je třeba zdůraznit, že podle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců je povinností cizince pobývat na území (ČR) pouze s platným cestovním dokladem a oprávněním k pobytu. Žalobce v žalobě nezpochybnil závěr žalovaného, podle kterého obě tyto povinnosti porušil a z jeho podání ani obsahu správního spisu se nepodává, že by pro něj platila výjimka z výše uvedených povinností, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle jiného zákona. Logickým a předpokládaným důsledkem neoprávněného pobytu cizince na území ČR je jeho vyhoštění, nejsou-li dány zákonné překážky pro tento postup, které však v případě žalobce zjištěny nebyly. Do doby, než bude možné správní vyhoštění fakticky realizovat, lze cizince podle shora citovaného § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajistit, pokud je (mimo jiné) důvodné nebezpečí, že by mohl vyhoštění mařit nebo ztěžovat.
31. Soud má ve shodě s žalovaným za to, že důvody zajištění i po uplynutí původní 90 denní lhůty trvají. Z výpovědi žalobce před správním orgánem vyplývá, že z Maroka odešel ekonomických důvodů, dva měsíce se pohyboval po Evropě (Turecko, Bulharsko, Srbsko, Maďarsko, Slovensko) a jeho cílovou zemí je Itálie. Nejvyšší správní soud již ve svých dřívějších rozhodnutích vyslovil, že cizince lze podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zajistit mimo jiné právě v případě, že jde o nelegálně pobývajícího cizince deklarujícího záměr pokračovat do další země EU (viz zejm. body 29 a 30 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016 č. j. 8 Azs 171/2015-52, č. 3429/2016 Sb. NSS). Žalobce při výslechu opakovaně uvedl, že se do Maroka nevrátí, jeho prvotní záměr dostat se do Itálie z finančních důvodů stále trvá.
32. Pokud jde o námitky týkající se nevyužití zvláštních opatření, soud v obecné rovině souhlasí se žalobcem, že před rozhodnutím o zajištění by měl správní orgán zvažovat

využití mírnějších (tzv. zvláštních) opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců (povinnost oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, složení finanční záruky, povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené nebo zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly) namísto zajištění, ale současně sdílí důvody uvedené v napadeném rozhodnutí, pro které žalovaný k jejich aplikaci nepřistoupil. Volba zmíněných zvláštních opatření je totiž vázána na předpoklad, že cizinec bude vůbec schopen a ochoten povinnosti plynoucí ze zvláštních opatření plnit, že bude se státními orgány spolupracovat při jejich realizaci a že jejich uložením nebude ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, nebo ze dne 16. 5. 2019, č. j. 10 Azs 48/2019-33). V tomto směru nejde jen o to, že se žalobce nacházel v ČR nelegálně, což by samo o sobě zřejmě důvodem pro vyloučení zvláštních opatření nebylo, ale žalobce především neuvedl (ve správním řízení ani v žalobě) nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že by mírnější opatření byla v jeho případě realizovatelná. Žalobce nemá v ČR žádné příbuzné ani jiné vazby, z jeho výpovědi nevyplývá, že by měl místo, kde by se po dobu do okamžiku realizace jeho vyhoštění zdržoval, ani nemá finanční prostředky, které by nabídl jako záruku. To vše s přihlédnutím k jeho shora popsané pobytové historii a jeho cílové zemi Itálii podporuje důvodné obavy, že žalobce nebude dobrovolně vyčkávat na území ČR až do okamžiku, než bude možné realizovat jeho vyhoštění a že bude poskytovat součinnost při jeho realizaci. Žalobce namítal, že žalovaný při posouzení aplikace alternativ k zajištění nezaložil své závěry na relevantních skutečnostech, žalobce však zároveň neuvádí, co měl vzít žalovaný v potaz, a která alternativa by v jeho případě měla přicházet do úvahy, a z jakých důvodů. Skutečnost, že se žalobce na území ČR nedopustil jiné protiprávní činnosti, není dostačující pro aplikaci jakékoliv alternativy k jeho zajištění. Za tohoto stavu postupoval žalovaný správně, pokud zajištění žalobce prodloužil, protože důvody zajištění trvají a jiná alternativa nepřicházela v úvahu.

33. K námitkám týkajícím se délky doby, na kterou bylo zajištění žalobce prodlouženo, je nutné představit, že délka zajištění je v § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ponechána na úvaze správního orgánu a je omezena celkovou přípustnou dobou trvání zajištění v délce 180 dnů ode dne omezení osobní svobody, která může být ve výjimečných případech ještě prodloužena. Úvaha správního orgánu musí samozřejmě odpovídat tomu, že zajištění představuje mimořádný institut, kterým dochází k citelnému zásahu do jednoho ze základních práv cizince, proto může být při splnění podmínek uloženo pouze na nezbytnou dobu. Žalovaný předchozí délku zajištění v trvání 90 dnů prodloužil napadeným rozhodnutím o 90 dnů na celkových 180 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce, a nepřekročil tak maximální možnou délku zajištění cizince stanovenou v § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný odůvodnil prodloužení zajištění tím, že v době trvání dosavadní lhůty nebylo možné zajistit realizaci správního vyhoštění. Je třeba ověřit totožnost žalobce a zajistit vydání náhradního cestovního dokladu, což vyžaduje součinnost orgánů jeho domovského státu a reakce třetích zemí se pohybuje v délce od 40 do 60 dnů. Zbytek doby byl vyčleněn pro úkony spojené se zajištěním samotné přepravy žalobce (zajištění letenky nebo průvozu přes třetí země), jejichž délku žalovaný odhadl na 30 dnů. Odůvodnění napadeného rozhodnutí tak koresponduje s prodloužením délky zajištění o 90 dnů. Pokud žalobce namítá šablonovitost odůvodnění žalovaného, kdy žalovaný nezohlednil konkrétní situaci

žalobce, soud opět konstatuje, že z žaloby není patrné, co konkrétně opomněl žalovaný zohlednit, aby výsledek jeho posouzení mohl být pro žalobce příznivější.

34. Ve zbytku jsou žalobní tvrzení o porušení příslušných ustanovení správního řádu, Listiny základních práv a svobod a Evropské úmluvy o ochraně lidských práv formulovány značně obecně. V rozsahu, v jakém byly provázány s námitkami ohledně důvodů zajištění a jeho délky, se s nimi již soud vypořádal výše a ve zbytku se soud omezuje na konstatování, že v napadeném rozhodnutí ani v řízení předcházejícím jeho vydání neshledal žádné porušení správního řádu ani základních práv žalobce, které by mělo negativní vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Bližší vypořádání těchto námitek soudu neumožňuje jejich obecný obsah. Obecné odkazy na porušení různých ustanovení nepředstavují řádný žalobní bod (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72).
35. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. S ohledem na meritorní rozhodnutí o žalobě v zákonné lhůtě, která je kratší, než lhůta zákonem stanovená pro rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, soud již samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku.
36. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Praha 10. března 2023

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.